

Факультет / відділення
«Дизайн»

Кафедра дизайну та соціально-культурних дисциплін

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	DS002 Основи теорії та історія дизайну / Basics of Theory and History of Design
Рівень вищої освіти / фахової передвищої освіти	фахова передвища
Галузь знань	02 Культура і Мистецтво
Спеціальність	022 Дизайн
Освітня програма	Дизайн
Семестр	5 семестр (9 кл), 3 семестр (11 кл)
Факультет / відділення	Дизайн
Курс	3 курс (9 кл), 2 курс 11 кл)
Анотація курсу	<p>Знайомство з основними поняттями дизайну, уявленнями про дизайн як основу кожного візуального середовища, ознайомлення із особливостями професійної діяльності в цій галузі становить основу навчального курсу. Основні віхи розвитку і становлення дизайну, стилі та напрямки – це базові знання, що слугують основою розуміння сучасних тенденцій у дизайні. У змісті курсу передбачено знайомство з елементами візуальної мови, прочитання зображення об'єктів, розуміння джерел виразності форми та уявлення про способи втілення задуму. Основні композиційні принципи роботи із зображеннями, поняттями брендингу та візуальної ідентичності – теми практичних занять курсу. Також передбачене знайомство з сучасними інформаційними технологіями та Internet-ресурсами для розвитку доброго смаку та відчуття стилю.</p> <p>Мета викладання навчальної дисципліни «Основи теорії та історія дизайну» – дати основні поняття теорії та методики дизайну, розвинути у студентів почуття гармонії форми, знання основних історичних</p>

	<p>закономірностей еволюції формоутворення; підготувати студентів до проектування в галузі дизайну.</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є формування цілісного знання про дизайн, як засіб створення предметно-просторового середовища та візуальних комунікації, та система знань про закономірності розвитку дизайну як здатності людини проектувати і створювати предметне оточення.</p> <p>Основні завдання вивчення дисципліни – оволодіти програмним матеріалом курсу та навчити використанню закономірностей композиції, сприйняттю і аналізу форми, підготувати студентів до проектування в галузі дизайну; опанувати терміни та поняття з історії дизайну на рівні тлумачення та використання у навчальному процесі та формування фундаменту майбутньої практичної діяльності.</p> <p>Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні опанувати основні категорії і поняття; сутність теорії дизайну; основні принципи і закономірності побудови гармонійної форми; етапи і послідовність виконання дизайн-проекту; історичні етапи та закономірності розвитку дизайну; навчитись аналізувати об'єкти дизайну, визначати стильову приналежність; використовувати набуті знання на практиці – в процесі виконання навчальних завдань та професійній діяльності.</p>
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=752
Мова викладання	українська
Лектор курсу	<p>Хребто Тамара Степанівна – кандидат педагогічних наук, доцент.</p> <p>канали комунікації: СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: khrebto7ts@gmail.com</p>
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/koop_d.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК 02 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства,

	<p>техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 03 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 05 Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>ЗК 06 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 07 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК 08 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 09 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 10 Здатність до оцінки та аналізу соціально-економічних процесів і явищ, до використання економічних знань у професійній діяльності.</p>
<p>Перелік спеціальних компетентностей (СК)</p>	<p>СК 01 Здатність застосовувати теоретичні знання в області мистецтва та дизайну, традиційні і сучасні культурно-мистецькі процеси і практики у власній професійній діяльності.</p> <p>СК 02 Здатність візуалізувати творчі задуми при створенні об'єктів дизайну.</p> <p>СК 03 Здатність застосовувати засоби та прийоми формоутворення, макетування і моделювання об'єкту для втілення дизайнерської ідеї.</p> <p>СК 04 Здатність вибирати техніки та/або технології створення об'єктів дизайну у відповідних матеріалах, розуміючи екологічні наслідки своєї професійної діяльності та обґрунтовувати свій вибір.</p> <p>СК 05 Здатність здійснювати композиційну побудову та колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта.</p> <p>СК 07 Здатність застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва та дизайну в художньо-проектній діяльності.</p> <p>СК 08 Здатність застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями).</p> <p>СК 11 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт на всіх етапах розробки об'єкту (продукту) дизайну.</p> <p>СК 13 Здатність здійснювати міжособистісну, соціальну</p>

	<p>та професійну комунікацію в процесі виконання професійних завдань.</p> <p>СК 15 Здатність планувати та управляти процесом виконання дизайнерського завдання.</p> <p>СК 16 Здатність до професійного просування власних творчих компетентностей на ринку праці.</p> <p>СК 17 Здатність презентувати результати власної та/або командної творчої діяльності, у тому числі продукт дизайну перед різними аудиторіями.</p>
<p>Перелік програмних результатів навчання</p>	<p>РН 12 Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень.</p> <p>РН 13 Обґрунтовувати вибір технік, технологій та матеріалів для створеного або спроектованого об'єкту (продукту) дизайну, враховуючи його екологічну безпечність.</p> <p>РН 14 Визначати мету, завдання та етапи проектування.</p> <p>РН 17 Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію.</p> <p>РН 18 Дотримуватися стандартів проектування та технологій виготовлення об'єктів дизайну у професійній діяльності.</p> <p>РН 19 Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну.</p> <p>РН 20 Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики.</p> <p>РН 21 Розуміти українські етнокультурні традиції у стильових вирішеннях об'єктів дизайну, враховувати регіональні особливості етнотрансформованого дизайну у мистецьких практиках.</p> <p>РН 23 Демонструвати навички командної роботи, міжособистісної, соціальної та переговорної взаємодії з іншими.</p> <p>РН 25 Проявляти ініціативу та креативні підприємницькі навички у професійній діяльності, у пошуку нових напрямів роботи та просуванні</p>

	<p>дизайнерського продукту на ринок.</p> <p>РН 26 Самостійно ставити цілі, організовувати робочий час та простір, дотримуватися строків виконання завдань.</p> <p>РН 27 Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні.</p> <p>РН 28 Презентувати власні професійні компетентності, створенні об'єкти (продукти) або їх елементи в професійному середовищі, перед клієнтами, користувачами та споживачами, враховуючи тенденції ринку праці у сфері дизайну.</p>
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	<p>Загальна кількість годин – 150</p> <p>Кількість кредитів – 5</p> <p>Кількість лекційних годин – 30</p> <p>Кількість практичних занять – 30</p> <p>Кількість годин для самостійної роботи студентів – 90</p> <p>Форма підсумкового контролю – залік</p>
Методи навчання	<p>1. За джерелом одержуваних учнями знань: вербальні, наочні, практичні методи (виконання практичних робіт, розв'язування задач).</p> <p>2. За рівнем пізнавальної активності і самостійності студентів:</p> <p>1) пояснювально-ілюстративний або інформаційно-рецептивний,</p> <p>2) репродуктивний.</p>
Зміст дисципліни	
Тема 1. Дизайн як вид художньо - проектної діяльності: історичний аспект.	Поняття дизайну. Семантичний об'єм терміну «Дизайн»: історія становлення терміну. Основні види сучасного дизайну.
Тема 2.Формування дизайну. Перші теорії дизайну.	Перші теорії дизайну: Дж. Рескін. Г. Земпер., Ф. Рело. Вплив промислової революції XIX ст. на розвиток дизайну.
Тема 3. Стиль модерну в дизайні XX століття.	Основні стилістичні особливості модерну. Концептуальні засади творчості архітекторів модерну: Е.Гімара, Ч.Макінтоша, А.Гауді, О.Вангера, В.Городецького. Нансі та Парижська школа.

Тема 4. Стиль ар-деко: витоки, особливості еволюції.	Джерела та складові нового стилю «Ар-деко». Загальна характеристика. Особливості дизайну «Ар-деко». Синтез стилів і мотивів в одязі стилю «Ар-деко».
Тема 5. Німецький Веркбунд-перший союз промисловців та митців. П.Беренс.	Формування уявлень про естетику промислового виробництва. Засновник Німецького Веркбунду – Г. Мутезіус. Архітектура та дизайнерська діяльність Пітера Беренса.
Тема 6. Дизайнерська школа Баухауза.	Історія заснування школи Баухауз, її цілі, програма і структура навчання. Педагогіка Баухауза в контексті мистецької освіти Німеччини. Створення стилю Баухауза.
Тема 7. Художньо-проектний авангард в СРСР 1920 -1930 рр.	Навчально-методичні принципи школи ВХУТЕМАС. Київський художній інститут, Харківський художній політехнікум, Миргородський та Межигірський художньо-керамічні технікуми. Радянський політичний плакат. Радянський промисловий дизайн 1920-1930 рр.
Тема 8 Функціоналізм та його розвиток в дизайні Франції та Швейцарії.	Генеза та розвиток функціоналізму. Французький архітектор Анрі Лабруст. Ле Корбюзьє і його теорія декоративного мистецтва. Швейцарська та французька школа графічного дизайну. Я. Чихольд: праця «Нова типографіка»: керівництво для сучасних дизайнерів.
Тема 9. Р. Лоуї - засновник промислового та графічного дизайну у США.	Поява дизайну в Америці. Роботи піонерів американського дизайну. Кранбурзька академія в Детройті. Реймонд Лоуї–американський інженер, промисловий дизайнер, піонер комерційного дизайну. Найвідоміший проект Лоуї - оновлення дизайну скляної пляшки «Кока-кола» у 1955 р. Інтернаціональний стиль дизайну. Діяльність Л. Міс де ван дер Рое в США.
Тема 10. Концептуальні платформи об'єднань італійських дизайнерів	Концепція Джіо Понті- архітектора та редактора журналу «Домус». Функціонально-естетична програма і фірмовий стиль фірми «Оліветті». Концептуальні платформи творчих об'єднань: «Супер студія», «Архізум», «Маніфест алхімії».
Тема 11. Скандинавська школа дизайну: етапи становлення.	Фінський дизайн: ідеологія, провідні дизайнерські бюро та компанії. Основні етапи інституалізації в дизайні Фінляндії. Роль дизайнерських компаній Litalla, Fiskard, Marimekko Ouj у популяризації скандинавського стилю. Фундатори фінського дизайну: А. Аалто, Т. Вірккало, Т. Сарпанево.

	Дизайн Швеції: історія концепцій та еволюція форми. ІКЕА-лідер скандинавського промислового дизайну. Дизайн в Данії-сучасний стан та перспектива розвитку.
Тема 12. Японська школа дизайну.	Японський промисловий дизайн представляють (Н.Фукасава, М.Хасуіке). Фундаторами автомобільного дизайну є: К.Іто, С.Куроода, М.Окомото, Т.Йокоо, Ю.Камекура, Ш.Фукуда, К.Нагаї.
Тема 13. Особливості естетики постмодернізму.	Постмодерна ситуація в культурі: причина, зміст і проблеми. Термін "постмодернізм" виник у період Першої світової війни. Роберт Вентурі є засновником філадельфійської школи постмодернізму. Ч. Дженкс та його теоретичні праці.
Тема 14.Творча практика постмодерністів.	Неоісторизм в США-стиль в архітектурі та дизайні постмодернізму. Регіональні школи неовернакуляру. Постмодерністські ідеї у графічного дизайні. Швейцарський топографічний панк. Концепція морфологічної трансформації (Аркадіус, Й. Амамото, Р. Кавакубо. І.Міяке, Ю. Ватанабе, Ж.Б.Готьє.
Тема 15. Постмодернізм у проектній культурі сьогодення.	Архітектурно-дизайнерський деконструктивізм. Д. Лібескінд - фундатор європейського деконструктивізму. Неоконструктивізм. Архітектор та дизайнер З.Хадід та її роботи. Нові наукові та філософські парадигми як підстави дигітальної (нелінійної) архітектури та дизайну.
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Система оцінювання	

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських та інших видів занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати атестацію з предмету – 60 балів); підсумковий/ семестровий контроль, проводиться у формі заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Підсумкова оцінка за умови заліку виставляється як загальна сума балів, набраних за результатами поточного контролю.

**Накопичування рейтингових балів
з навчальної дисципліни**

Види навчальної роботи	Мах кількість балів семінарські	Мах кількість балів індивідуальні
Експрес-опитування (10 тем)	30	
Поточне тестування (10 тем)	30	
Підсумкове завдання	10	
Індивідуальна робота (реферати, презентації по обраній темі)		30
Разом	70	30
Всього	100	

Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання та вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

Базова література

1. Даниленко В. Я. Основи дизайну : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : ІЗМН, 1996. 92 с.
2. Даниленко В. Я. Дизайн : підручник. Харків : ДАДМ, 2003. 320 с.

3. Емброуз Г., Оно-Біллсон Н. Основи. Графічний дизайн 01. Підхід і мова. Київ. ArtHuss, 2019. 192 с.
4. Емброуз Г., Леонард Н. Основи. Графічний дизайн 02. Дизайнерське дослідження. Пошук успішних креативних рішень. Київ : ArtHuss, 2019. 192 с.
5. Емброуз Г., Леонард Н. Основи. Графічний дизайн 03. Генерування ідей. Київ. ArtHuss, 2019. 192 с.
6. Лаптон Е., Філіпс Д. К. Основи. Графічний дизайн 04. Нові основи. Київ. ArtHuss, 2020. 262 с.
7. Іванов С. Основи композиції видання. Львів : Світ, 2013. 232 с.
8. Синєпулова Н. Композиція: Тотальний контроль. Київ : ArtHuss, 2020. 240 с.

Додаткова

1. Іттен, Йоханнес. Наука дизайну та форми. Вступний курс, який я викладав у Баугаузі та інших школах. / Йоханнес Іттен ; пер. з нім. С. Святенко. – Київ: ArtHuss, 2021. – 136 с.: іл.
2. Іваненко Т. Шрифтовий дизайн : основи. Харків : ХДАДМ, 2019. 144 с.
3. Веселовська Г. В. Комп'ютерна графіка : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. рек. Херсон : ОЛДІ-плюс, 2008. 584 с.
4. Хеллер С., Кваст С. Графічні стилі. Київ : ArtHuss, 2019. 296 с.
5. Білз Ф. Сторітелінг у фотографії: П'ять кроків до створення незабутніх світлин. Київ : ArtHuss, 2021. 176 с.
6. Патер Р. Політика дизайну. Київ : ArtHuss, 2021. 192 с.
7. Бьорд М. 100 ідей, що змінили мистецтво. Київ : ArtHuss, 2019. 216 с.
8. Бойлен А. Л. Візуальна культура. Київ : ArtHuss, 2021. 208 с.
9. Munzner T. Visualization Analysis and Design. Boca Raton : A K Peters/CRC Press, 2014. 428 p.
10. Ware C. Information Visualization: Perception for Design. Waltham : Morgan Kaufmann, 2012. 536 p.
11. Kenneth Louis Smith. Handbook of visual communication: theory, methods, and media. Routledge, 2005.
12. Шевченко В. Становлення наукової думки щодо мови візуальної комунікації. Вісник Книжкової палати. 2014. № 9. С. 6-9.
13. Емброуз Г. Основи. Графічний дизайн. 01: Підхід і мова / Гевін Емброуз, Найджел Оно-Біллсон. – Київ: ArtHuss, 2019. – 191 с.: іл. – («Креативна практика»).
14. Лаптон, Еллен. Графічний дизайн. Нові основи / Еллен Лаптон, Дженніфер Коул Філіпс ; пер. з англ. І. Михайлишена. – Київ: ArtHuss, 2020. – 264 с.: іл.

Інформаційні ресурси:

1. Квіт С. Візуальна комунікація. URL: <http://textbooks.net.ua/content/view/7020/52>
2. Національна бібліотека України імені В. В. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Посібник користувача Illustrator. URL: <https://helpx.adobe.com/ua/illustrator/user-guide.html>
4. Посібник користувача Photoshop. URL: <https://helpx.adobe.com/ua/photoshop/user-guide.html>
5. Інтернет-журнал «Комп'ютерна графіка та анімація». URL: <http://www.render.com>
6. Прищенко С. В. Академія кольору: інтернет-підручник. URL: <https://www.koloristika.in.ua/practicum/#kontrast-za-teploholodnistyu>
7. Behance – соціальна медіа-платформа для розміщення портфоліо дизайнерів. URL: <https://www.behance.net>
- 8 Faces, [Type Worship: Inspirational Typography & Lettering](http://blog.8faces.com/): блог. URL: <http://blog.8faces.com/>
9. DesignTalk. URL: <https://designtalk.club/>
10. Sayhi – інтернет-видання. URL: <https://say-hi.me/category/design>